

Politika krajiny

Příprava politiky krajiny

- Komponenta NPO - 1/2024-3/2026, řešitel MŽP (VÚKOZ, AOPK)
- Naplňuje Specifický cíl 12.1 Strategického rámce Česká republika 2030
- V souladu s Metodikou přípravy veřejných strategií (MMR, 2018) a Typologií strategických a prováděcích dokumentů (MMR, 2017)
- Vize krajiny – připravena vize krajiny do roku 2050 – popis ideálního dlouhodobého stavu
- Mezinárodní vazby – 11 dokumentů vč. Územní agendy 2030 a Lublaňské deklarace
- Vazba na národní strategické dokumenty – 36 strategických dokumentů vč. Strategického rámce Česko 2030, Politiky územního rozvoje, Strategie regionálního rozvoje a Koncepce rozvoje venkova

Harmonogram

- Q1 2024 – Zahájení přípravy PK
- Q2 2024 – Analytická část PK
- Q3 2024 – Návrhová část PK
- Q4 2024 – Draft kompletního dokumentu a jeho projednávání k hlavními aktéry
- Q1 2025 – Zapracování připomínek
- Q2 2025 – Připomínkování PK veřejností (úřední deska MŽP)
- Q2 2025 – Meziresortní připomínkové řízení
- Q3 2025 – Finalizace PK, předložení PK vládě ke schválení
- Q4 2025 – Metodika krajinného plánování

Odborné pracovní skupiny

- Biodiverzita, Voda, Zemědělství, Lesnictví, Sídla, Infrastruktura
Horizontální OPS
- Složení:
 - Garant MŽP
 - Externí odborný koordinátor
 - Odborníci nominovaní MŽP
 - Zástupci klíčových rezortů
- Dosavadní práce:
 - Definice klíčových problémů
 - Identifikování příčin, stávajících nástrojů a potřeb
 - Návrh a oponentura priorit, strategických cílů a opatření

Struktura politiky krajiny

- **Shrnutí**
- **Úvod**
 - Vize krajiny
 - Účel politiky krajiny
 - Mezinárodní vazby
 - Vazba na národní strategické dokumenty
- **Stav krajiny v České republice**
 - Klíčové problémy a ohrožující faktory
 - Stávající nástroje ochrany krajiny, péče o krajinu, územního a krajinného plánování a jejich slabé stránky a hrozby
 - Identifikované potřeby pro odstranění problémů
- **Priority ochrany krajiny, péče o krajinu a krajinného plánování**
- **Strategické cíle politiky krajiny do roku 2050 (seznam dílčích sektorových cílů naplňujících priority)**
- **Zadání pro naplňování cílů**
- **Rámec pro monitoring a vyhodnocování politiky krajiny**
- **Přílohy**
 - Analytická část
 - Typologie krajiny
 - Indikátory
 - Shrnutí pro širokou veřejnost

Vize krajiny do roku 2050

Krajina je součástí našeho dědictví a každodenního života v oblastech přírodních, venkovských, urbánních a příměstských. Je tvořena zdravými ekosystémy a pomáhá společnosti odolávat klimatickým výkyvům a extrémům. Lidé v rámci prováděných změn a péče o krajinu respektují její fungování a zvyšují její kvalitu.

1. Krajina je zdravá a odolná, biologicky rozmanitá a prostupná. Dobře se v ní žije a hospodaří. Cítíme se být její součástí a respektujeme ji. Ctíme hodnoty, které nás přesahují.
2. Necháváme dostatek prostoru přírodě, aby se mohla vyvíjet a obnovovat. Respektujeme význam lidské činnosti pro biodiverzitu a kulturní prvky v krajině, které dotváří její charakter.

Vize krajiny do roku 2050

3. Krajina zadržuje vodu, a tím lépe odolává dopadům změny klimatu. Voda se vsakuje do půdy bohaté na život a organický uhlík a přirozeně doplňuje zásoby podzemní vody. Přírodě blízké řeky, potoky a mokřady poskytují prostředí pro vodní organismy a čistou vodu pro člověka. Volné nivy nás chrání před povodněmi a suchem.
4. Součástí krajiny jsou dostatečně rozlehlá území pro populace rostlin a živočichů, kteří přispívají k obnově a tvorbě ekosystémů. Umožňujeme zde uplatnění přírodních procesů.
- ...
10. Do podoby krajiny se propisují přání místních obyvatel. Soulad zájmů v území je řešen synergií územního a krajinného plánování. Péče o krajinu je naší sdílenou odpovědností, lidé se postupně přidávají k naplňování politiky krajiny.

Krajina a územní plánování

- Cílem územního plánování je sladění mnoha zájmů v území, které bývají protichůdné, což se významně týká krajiny
- Krajina řešena napříč všemi nástroji ÚP v poměrně širokém rozsahu - priority územního plánování, cílové kvality krajiny, koncepce uspořádání krajiny, ÚSES ...
- Slabými stránkami z pohledu krajiny jsou
 - rozdělení tématu krajiny do různých částí územně plánovacích dokumentací
 - neprovázanost nástrojů územního plánování
 - v řadě případů pouze formální naplňování řešení krajiny v jednotlivých nástrojích

Krajinné plánování

- Klíčový nástroj pro implementaci politiky krajiny, synergií územního a krajinného plánování
- Smyslem je doplnit stávající nástroje, které většinou nemají holistický přístup ke krajině (územně plánovací dokumentace, územně analytické podklady, územní studie krajiny, dokumentace pozemkových úprav, revitalizace říčních toků, plány ÚSES, lesní hospodářské plány a další dílčí environmentální nebo krajinné dokumenty).
- Samotné vytváření krajinného plánu musí být syntézou pohledů různých odborností a zájmů.

Krajinné plánování

- Garantem metodiky krajinného plánování je horizontální odborná pracovní skupina.
- Aktuálně se připravují teze krajinného plánování zaměřené na
 - věcný (tematický) obsah krajinného plánu
 - proces zajištění / pořízení krajinného plánu
 - vztah k územně plánovacím nástrojům v jednotlivých hierarchických úrovních – územní rozvojový plán, zásady územního rozvoje, **územní plán**
 - vztah k projektům komplexních pozemkových úprav
 - závaznost krajinných plánů ve vztahu k ÚPD a KoPÚ
 - územní rozsah na nejnižší hierarchické úrovni – obec, sdružení obcí, ORP
- Téma k následující panelové diskusi
- Představení tezí na workshopu k Politice krajiny 3. prosince 2024 v Průhonicích